

Jan Hryniewicz

Official Number	P-0056
Rank	polski: kpt.pil.obs./309 PAC Sq;304 DB/ brytyjski: F/Lt
Date of birth	1902-01-22
Date of death	1989-07-26
Cemetery	Dęblin, 15 Pułku Piechoty Wilków, Cmentarz Komunalny Wsp. 51.5506716835502, 21.846227645874
Grave	Pojedynczy; Sektor V
Photo of grave	
Country	Polska
Period	Okres powojenny

Source

T.J. Krzystek "Personel PSP w Wielkiej Brytanii..."
 H.K. Kujawa "Pęknięte ogniwo"
 J. Pawlak "Absolwenci Szkoły Orłąt..."
 Zdjęcie: Wiesław Grudniak

Hryniewicz Jan urodził się 22 stycznia 1902 r. w okolicach Wilna. Był absolwentem gimnazjum im. Joachima Lelewela w Wilnie. To w nim 21 czerwca 1923 r. zdał egzaminy maturalne. Swoją wojskową karierę rozpoczął 1 września 1924 r. Tego dnia otworzył podwoje Szkoły Podchorążych w Warszawie. Rok później 1 listopada został przyjęty do Oficerskiej Szkoły Piechoty. Nie rozstawał się z wojskiem. 27 listopada 1925 r. rozpoczęła się dla Jana przygoda z lotnictwem. Trafił do Oficerskiej Szkoły Lotnictwa. W jej murach 14 listopada 1926 r. został mianowany do stopnia sierżanta podchorążego.

Sierżant podchorąży obserwator Hryniewicz po ukończeniu OSŁ w Grudziądzu na praktykę został skierowany do 3 Pułk Lotniczy. Dalsze swoje kwalifikacje podnosił od 3 stycznia 1927 r. w Dęblinie. Z niego wyleciał 19 września 1927 r. do 2 Pułku Lotniczego. Pierwszą swoją gwiazdkę oficerską otrzymał właśnie w nim. Miało to miejsce 7 marca 1928 r. Nie zagrzał w nim długo miejsca. Rozwijające się lotnictwo II Rzeczypospolitej potrzebowało wyszkolonej kadry oficerskiej. 14 lipca 1928 r. zorganizowano 5 Pułk Lotniczy. Nie zabrakło w nim miejsca dla Jana i jego eskadry. 3 grudnia 1930 r. do munduru dodał drugą oficerską gwiazdkę.

W odstępie roku (1 listopada 1934 - 1 listopada 1935) stał się nie bez dumy posiadaczem odznaki pilota I klasy. Z końcem marca 1936 r. uzyskał awans na stopień kapitana. W połowie czerwca 1937 r. w Centrum Wyszkozenia Oficerów Lotnictwa powierzono nie komu innemu tylko jemu dowodzenie Eskadrą Treningową. Dwa lata przed wybuchem II wojny światowej Hryniewicz został odkomenderowany do Centrum Wyszkozenia Lotnictwa nr 1 Szkoły Podchorążych Lotnictwa aby objąć w nim dowodzenie Eskadrą Ćwiczebną Obserwatorów. Z chwilą wybuchu wojny w 1939 r. ewakuował się do Rumunii. W drodze za bronią znalazł się we Francji. Gdy ta skapitulowała schronienie znalazł w Wielkiej Brytanii.

Na Wyspie Ostatniej Nadziei był pomysłodawcą sztandaru Polskich Sił Powietrznych. Pomysł zrodził się wcześniej, bo w czasie pobytu we Francji w 1940 r. w czasie przebywania w stacji zbornej polskich lotników Lyon - Bron. W realizacji tego pięknego przedsięwzięcia pomagali dwaj podchorążowie piloci (Kazimierz Karaszewski i Zbigniew Wojda). Wykonali rysunki tego co zaplanował kapitan Hryniewicz

Przy pomocy tajnej poczty polowej rysunki dotarły na pokładzie samolotu do Sztokholmu a następnie odpowiednio ukryte do Wilna. Adresatem tej przesyłki była pani dr Wasilewska - Świdowa. To ona (dr Zofia) stała się organizatorem komitetu wykonania sztandaru w okupowanej Polsce. Nici i materiał do jego wykonania sprowadzono ze stolicy III Rzeszy. Haftowały go zakonnice. Latem 1940 r. miało poświęcenie sztandaru w sanktuarium Matki Boskiej Ostrobramskiej. Z tego w bagażu polskiego oficera wywiadu rezydującego w Konsulacie Japonii dotarł do Londynu.

Przekazanie sztandaru lotnikom z Polskich Sił Powietrznych miało miejsce w rocznicę bitwy pod Grunwaldem. Uroczystość odbyła się na lotnisku Swinderby. Sztandar odbywał "wędrowkę" do naszych dywizjonów. Swoją podróż rozpoczął w 300 Dywizjonie Bombowym Ziemi Mazowieckiej, a zakończył w 318. Dywizjonie Myśliwsko - Rozpoznawczym Gdańskim.

Co w tym czasie działo się z pomysłodawcą sztandaru. Jan Hryniewicz pełnił służbę wojskową w 309 Dywizjonie Myśliwsko - Rozpoznawczym Ziemi Czerwińskiej i 304 Dywizjonie Bombowym Ziemi Śląskiej im. Księcia Józefa Poniatowskiego. Pracował w Dowództwie Sił Powietrznych. Był adiutantem

generała Lucjana Żeligowskiego.

Sztandar po zakończonej wojnie został przekazany Instytutowi Historycznemu im. Gen. Władysława Sikorskiego w Londynie. Po zmianach politycznych w Polsce 1989 r. z chwilą przekazanie nad Wisłę do Warszawy oznak władzy prezydenckiej Rzeczypospolitej lotnicy zrzeszeni w Stowarzyszeniu Lotników Polskich w Wielkiej Brytanii podjęli decyzję o powrocie sztandaru do Polski. Tak też się stało.

Major Jan Hryniewicz wrócił do nowej Polski wcześniej od sztandaru. Początkowo mieszkał na Dolnym Śląsku w okolicach Wrocławia w Środzie Śląskiej. Tu znalazła swoją życiową przystań jego siostra. Następnie przeprowadził się do Dębina. W 1979 r. decyzją komendanta Wyższej Szkoły Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej Kraju majorowi Hryniewiczowi pozwolono na dożywotnie zamieszkanie na terenie Szkoły w Dęblinie. To mieszkanie znajdowało się w hotelu oficerskim. Do stałej opieki (pomocy) zostali oddelegowani dwaj podchorążowie WSOL i OPK.

W czasie pobytu w na terenie szkoły nie unikał spotkań z lotniczą młodzieżą. Nie tracił energii, sił i wiary, że sztandar Polskich Sił Powietrznych wróci do Polski. Nie dożył tego dnia. Zdążył natomiast awansować na stopień podpułkownika. Podpułkownik pilot obserwator Jan Hryniewicz nazywany przez kolegów i znajomych "Katoczek" zmarł w Dęblinie 26 lipca 1989 r. Został pochowany na miejscowym cmentarzu.

Opracowanie: Konrad RYDOŁOWSKI

Hryniewicz Jan - jak sam wspomina - urodził się w małej wiosce Limontowszczyzna położonej 74 km. od Wilna (W. Grudniak).